

Hoofdstuk 6

Algemeen besluit

Selectieve sloop van 18
woningen en vervanging door
31 nieuwe units in Kortrijk

(ill. Wienerberger, arch.
Maker en Tetra)

Dat de bouw haar renovatieritme moet verdubbelen, is maar één doelstelling uit de Europese Green Deal waarmee de bouw te maken heeft. Er zijn nog andere actiepunten uit dit plan om tot een klimaatneutraal Europa te komen, waarmee de bouw te maken heeft, zoals de realisatie van energieprestatiecontracten, de capaciteitsverhoging van spoor- en waterwegen, de aanleg van oplaad- en tankstations voor emissievrije voertuigen, de verwezenlijking van een koolstofvrije (cement)industrie en van een circulaire (bouw)economie en het behoud en herstel van ecosystemen. De doelstellingen van de Green Deal werden nadien voor wat betreft de CO₂-uitstoot verregaand geconcretiseerd via het Fit for 55-programma.

Uit onderzoek is gebleken dat de bouwsector wel degelijk klimaatneutraal kan worden. Dat is mogelijk door de bouwschil te verbeteren, door over te schakelen op andere dan fossiele brandstoffen, door technische installaties te

vernieuwen en door gebruik te maken van gerecycleerde en koolstofvrije bouwmaterialen. Bijkomend spelen ook de geoptimaliseerde integratie van installaties, de bijdrage van de bouw tot CO₂-absorberende ecosystemen en de CO₂-winst die voorkomt uit fossielvrije bouwplaatsen, een rol bij het klimaatneutraal maken van de bouw. In het visierapport gingen wij dieper in op elk van deze elementen.

Realisatie van een renovatiegolf

De Vlaamse overheid heeft met de invoering van een renovatieverplichting bij de overdracht van een woning een belangrijke aanzet gegeven tot de realisatie van een klimaatneutraal Vlaanderen tegen 2050. De verplichtingen zullen immers verder verstrengen totdat tegen 2040 al de overgedragen bestaande woningen een label A zullen bereiken.

De eisen voor zittende eigenaars via de Wooncode zijn minder streng. Maar Embuild Vlaanderen heeft berekend dat op basis van de overdrachten die we normaliter tegen 2050 kunnen verwachten, 90 % van de bestaande woningen zullen gerenoveerd geraken. De particuliere renovatieverplichting zou ook het aantal grootschalige renovatieprojecten moeten bevorderen die nu in Vlaanderen nog onvoldoende van de grond komen. Een bijzonder probleem, omwille van het systeem van de mede-eigendom, vormt dan nog de collectieve renovatie van appartementsgebouwen.

Dat de bouw haar renovatieritme moet verdubbelen, is maar één doelstelling uit de Europese Green Deal waarmee de bouw te maken heeft. Er zijn nog andere actiepunten uit dit plan om tot een klimaatneutraal Europa te komen, waarmee de bouw te maken heeft

Bijdrage van slimme installaties

Om klimaatneutraliteit te bereiken volstaat het niet om de bouwschil aan te pakken. Wij geloven ook sterk in de bijdrage van de installaties. PV-panelen, warmtepompen en batterijen worden almaar efficiënter. Belangrijke sprongen vooruit, niet alleen op het vlak van energiezuinigheid maar ook op het vlak van comfort, zijn nog mogelijk dankzij de oprichting van en de renovatie tot slimme gebouwen. In die gebouwen worden de traditioneel los van elkaar staande technieken op een digitale manier met elkaar geconnecteerd.

Bijdrage van hernieuwbare energie

Op het vlak van hernieuwbare energie merken we een snellere toename dan verwacht. In nieuwe woningen worden versneld warmtepompen geïnstalleerd. Een enquête van Embuild Vlaanderen en Techlink van medio mei 2022 heeft die evolutie nog duidelijk bevestigd. De fors toenemende elektromobiliteit zal het gebruik van hernieuwbare energie verder doen toenemen. Tegelijk moet de Vlaamse overheid haar prognoses voor zonne- en windenergie stelselmatig naar boven herzien.

De eisen die de Vlaamse overheid op het vlak van hernieuwbare energie aan gebouwen stelt en die almaar strenger worden, hebben op dit vlak al een belangrijke rol gespeeld en zullen deze trend nog versnellen. Tegelijk is de regelgeving ook een duidelijke weg naar de defossilisering van installaties ingeslagen. In 2021 telde Vlaanderen 76 warmtenetten en in 2022 34 energie-gemeenschappen. Hun bijdrage is nu nog relatief gering. De regelgeving op dit vlak is ook maar pril. Van cruciaal belang voor de verdere evolutie van hernieuwbare energie worden de investeringen in de verhoging van de capaciteit van het distributienetwerk. Die lijken nu te gering om de extra piekbelastingen te kunnen bolwerken.

Bijdrage van een lagere CO₂-uitstoot op het vlak van materialen

De bouwindustrie ontvouwt nu al plannen om tegen 2050 klimaatneutraal te worden en denkt daarbij aan methoden om de CO₂-uitstoot bij de productie fors te reduceren, zoals elektrificatie en het gebruik van hernieuwbare energie bij het productieproces. Op langere termijn komen technieken in het vizier die erin

"Om ecologische vernieuwingen te stimuleren vragen wij aan de overheid vooral om ontwikkelingskaders te creëren."

bestaan koolstof op te vangen en zoveel mogelijk te hergebruiken, de zogenaamde Carbon Capture & Utilization & Storage.

Tegelijk wordt veel verwacht van de circulaire bouweconomie om de koolstofvoetafdruk van de bouw terug te schroeven. Niet toevallig is 2050 ook de tijdshorizon van het nieuwste plan van OVAM. Daarvoor ziet OVAM de volgende twee hoofdlijnen: voor het bestaande patrimonium maximaal inzetten op 'urban mining' en voor nieuw patrimonium werken aan circulaire materiaal- en ontwerpkeuzes.

Bijdrage van groene materialen, omgevingen en bouwplaatsen

Drie andere mogelijke bijdragen tot een lagere CO₂, die steeds meer opgang maken, betreffen het gebruik van natuurlijke (biobased) materialen, de creatie van groene omgevingen omheen gebouwen en infrastructures die de CO₂ absorberen, en de elektrificatie van werven die dan loskomen van generatoren op basis van fossiele brandstoffen. Langs deze drie wegen zal de bouw extra tot fossielvrije bouwmaterialen, bouwomgevingen en bouwplaatsen kunnen bijdragen.

Door de combinatie van al de voormelde maatregelen zal de bouw er effectief

toe kunnen bijdragen om tegen 2050 klimaatneutraal te worden. Om deze transitie te realiseren moeten wel een aantal randvoorwaarden vervuld zijn.

Belang van een gedigitaliseerde bouw

Om energieneutraliteit te bereiken zal de digitalisering in de bouw een belangrijke rol spelen. Illustratief in dit verband is het gebruik van BIM. BIM is immers een nuttig instrument om slimme gebouwen aan te sturen en om zo energiezuinige en fossielvrije gebouwen te realiseren.

Meerwaardebevorderende overheidsopdrachten

Van groot belang is ook de bereidheid van de overheid om via haar opdrachten ten volle gebruik te maken van de mogelijke toegevoegde waarde van de bouwbedrijven op het vlak van duurzaamheid en energiezuinigheid. Geleidelijk aan zien wij de Vlaamse overheid in toenemende mate gebruik maken van onderhouds- en energieprestatiecontracten, van bouwteam- en Design & Build-formules die meer ruimte bieden voor de creatieve inbreng van aannemers.

Afwegingskaders creëren

Om ecologische vernieuwingen te stimuleren vragen wij aan de overheid vooral om ontwikkelingskaders te creëren. De overheid hoeft daarbij niet te sterk in detail te treden. Zo moet de overheid voor een terrein of site de te bereiken ecologische doelstellingen vastleggen maar niet in detail bepalen op welke manier die moeten worden bereikt, als het groene, blauwe en energetische peil voor het geheel maar wordt gehaald. Het afwegingskader voor biodiversiteit en het groenblauwpeil uit hoofdstuk 4 van dit visierapport wijzen hiervoor de weg.

Toekomstbeeld van de AP
Hogeschool te Antwerpen

(ill. Vanhout)

Betaalbaarheid en financierbaarheid

Op financieel vlak rijst als eerste vraag of de transitie naar klimaatneutraliteit betaalbaar zal zijn voor de burgers en andere opdrachtgevers. Een tweede vraag betreft de mate waarin banken en bedrijven zullen willen investeren in duurzame projecten. Langs de vraagzijde is het positief dat de huidige Vlaamse regering aan de renovatiegolf een extra impuls van 658 miljoen euro zal geven. Die inspanning zal de volgende regering minstens moet voortzetten. Aan de aanbodzijde zal de Europese taxonomierichtlijn een belangrijke impuls tot meer duurzaamheid bij banken en bedrijven geven.

moet zeker met 20 % stijgen en ook de instroom van de afgestudeerden naar de sector moet omhoog. Voorts huldigt Embuild Vlaanderen op dit vlak een tweesporenbeleid. Enerzijds moet de bouw maximaal kunnen putten uit de Belgische arbeidsreserve. Alle vormen van werkplekieren kunnen daarbij soelaas bieden. Tegelijk moet de sector op een transparante en niet concurrentievervalsende manier kunnen rekruteren uit het buitenland. Voorts verwacht Embuild Vlaanderen dat de overheid een volgehouden ambitieus investeringsbeleid voert. Als dat het geval is, zal de sector haar uitvoeringscapaciteit wel aanpassen.

Knelpunten en oplossingen voor de uitvoeringscapaciteit

Tenslotte stelt zich het probleem van de uitvoeringscapaciteit. Het aantal leerlingen en studenten voor de bouw blijft te laag. Het aantal inschrijvingen

WTCB als gids op weg naar een klimaatneutrale bouw

138

ESG reporting, EU-Taxonomy: het gaat snel de laatste jaren op het vlak van Europese milieugerelateerde regelgeving die gestaag maar zeker wordt ingevoerd. Aan de hand van milieu-, sociale en governance criteria (ESG reporting) kan worden nagegaan in hoeverre ondernemingen hun verantwoordelijkheid nemen ten opzichte van het milieu en de maatschappij (werknemers, partners, onderaannemers en klanten). Hierna volgt de getuigenis hierover van Olivier Vandooren, directeur-generaal van het WTCB.

Het doel van de EU-taxonomie is de geldstroom naar duurzame activiteiten in de hele Europese Unie te helpen verbeteren en beleggers met kennis van zaken in staat te stellen hun beleggingen te heroriënteren naar duurzamere acties, technologieën en bedrijven. Hiermee wil de EU ervoor zorgen dat het de doelen van de Akkoorden van Parijs voor 2030 haalt en het hele continent in 2050 'klimaatneutraal' is.

Ook al zijn deze bepalingen straks in eerste instantie enkel van toepassing op 'grote' ondernemingen en groepen die een netto-omzet van 40 miljoen euro realiseren en meer dan 250 werknemers tewerkstellen toch is duidelijk dat er ook een spill-over zal zijn naar de kleinere bedrijven en we met zijn allen in de toekomst meer dwingende klimaatregels gaan moeten volgen.

Getuigenis

Olivier Vandooren
WTCB

Katalysator van vernieuwingen

Ondertussen kunnen we er niet naast kijken dat de COVID 19 pandemie duidelijk als een katalysator gewerkt heeft voor het versneld ontwikkelen van onze digitale skills van 7 tot 77 en dit in alle sectoren. Uiteraard kunnen we er Poetin niet dankbaar voor zijn maar nu tekent zich toch ook wel al duidelijk af dat de oorlog in Oekraïne ook een katalysator is op ons pad naar een versnelde klimaatneutraliteit en een carbonvrije maatschappij. Dat de bouw hierin een cruciale rol speelt, staat buiten kijf en we hebben er gelukkig ook de kennis en technologie voor in huis.

Voor het WTCB gaat het hierbij alvast niet om een zorg voor overmorgen maar betreft het een thema waar we ons nu al in vastgebeten hebben en volop mee bezig zijn in het kader van onze ambities voor 2025. De inhuldiging in november van ons nieuw hoofdkantoor en het digitaal demonstratiecentrum dat we in ons grondig gerenoveerd gebouw gaan opstarten kan dit alleen maar concreet duidelijk maken en onderschrijven.

Twin green & digital

Op de verdere ontplooiing van de twin Green & Digital binnen de bouw wil het WTCB dan ook verder ten volle inzetten op de weg naar een klimaatneutrale toekomst, wetende dat het op te lossen vraagstuk niet alleen technologisch is. Het gaat evenzeer om logistieke en organisatorische transformaties en vraagt ook om de ontwikkeling van nieuwe vormen van samenwerking en nieuwe

businessmodellen. Het WTCB wil deze noodzakelijke verandering met veel inzet op alle niveaus ondersteunen en dit in het bijzonder in nauwe samenwerking met Embuild en andere sectorpartners.

Het is duidelijk dat we ons in de toekomst nog sterker gaan toeleggen op innovatie in de bouw, zodat de sector het hoofd kan bieden aan de vele maatschappelijke uitdagingen. Klimaatverandering en energiezuinigheid, circulariteit, de renovatienood van ons woningenbestand, overstromingen en droogte, betaalbaar wonen, schaarste aan werkkrachten en (bouw)materialen, de kostprijs van energie... stuk voor stuk actuele onderwerpen met een raakvlak in de bouw waar we als innovatiecentrum een gids willen zijn die de sector aanspoort en begeleidt om concrete innovatieve oplossingen te implementeren en om zo het hoofd te bieden aan deze uitdagingen.

Dankzij prefabricatie de bouwtijd inkorten

Jens Dhuyvetter
Dhuyvetter-Bouw

Jens Dhuyvetter heeft in 2021 het familiebedrijf Dhuyvetter-Bouw van zijn ouders overgenomen. Na zijn studies als bachelor bouwkunde aan de hogeschool in Aalst is hij 19 jaar geleden in het bedrijf van start gegaan. Een van de grote troeven van het bedrijf is dat het over een eigen prefab afdeling beschikt.

140

Het bedrijf werd als eenmansbedrijf opgericht door zijn grootvader, Pierre Dhuyvetter. In 1986 besliste zijn vader, Raphaël Dhuyvetter, er een bvba van te maken, zodat het bedrijf verder kon blijven groeien. Dhuyvetter-Bouw legt zich toe op de uitvoering van ruwbouwwerken in West- en Oost-Vlaanderen en is actief in de private residentiële sector. Het bedrijf bouwt zowel woningen als appartementsgebouwen. Daarnaast voert het ook ter plaatse gestorte betonkelders en zwembaden uit.

Dhuyvetter-Bouw voert ook ruwbouwwerken uit in opdracht van belangrijke projectontwikkelaars. Recentelijk vragen die ontwikkelaars aan het bedrijf om de woongelegenheden ook wind- en waterdicht af te werken. Dat betekent dat Dhuyvetter-Bouw ook moet instaan voor de coördinatie van de dakwerken en het buitenschrijnwerk. Het bedrijf heeft een 15-tal eigen medewerkers in dienst (arbeiders en bedienden) en doet daarnaast een beroep op een 20-tal onderaannemers.

Jens Dhuyvetter: "Een belangrijke troef van ons bedrijf is dat wij ons hebben gespecialiseerd in de fabricatie van prefab betonelementen en dat wij hiervoor over

een eigen prefab afdeling beschikken. Ons bedrijf kan dus zelf zorgen voor de balken, kolommen en wanden op maat van de werven. Daardoor kunnen wij de bouwtijd inkorten en zijn wij niet afhankelijk van bestellingen en productie bij andere leveranciers. Alles wat wij produceren, is voor onze eigen werven bestemd."

Dhuyvetter-Bouw volgt de recentste trends in de ruwbouwsector op de voet. Zo werkt het bedrijf sedert enkele jaren al met geprefabriceerde snelbouwmuren. Daarnaast is het bedrijf ook uitgerust om zelf kalkzandsteen elementen te verwerken. De laatste jaren is eveneens het ter plaatse verlijmen van snelbouwstenen in opmars. Ook hiervoor werden de nodige opleidingen gevolgd.

Jens Dhuyvetter is lid van Jongbouw en FABAs. Hij werd als jonge Vlaamse aannemer voorgedragen door Embuild West-Vlaanderen.

Getuigenis

Jelle Jordan
Oostkaai Design & Build

Met bouwteam klanten maximaal ontzorgen

Met de term Design & Build wordt doorgaans een aanbestedingsvorm bedoeld waarbij de ontwerper en de aannemer samen in team aan een bouwproject vorm geven. Bij Oostkaai Design & Build is deze werkwijze dagdagelijkse kost. Want dit bouwbedrijf wordt geleid door twee zaakvoerders waarvan een architect en een burgerlijk ingenieur is. Jelle Jordan is de architect. Deze combinatie stelt het bouwbedrijf in staat om bij nieuwbouw- en verbouwingswerken de klanten maximaal te ontzorgen.

Jelle Jordan is architect van vorming. Hij associeerde zich tien jaar geleden met zijn neef Michaël Sterckx die burgerlijk ingenieur is. Zo ontstond Oostkaai Design & Build. Jelle Jordan: “Door de combinatie van ontwerp en bouw kunnen wij het volledige bouwpakket verzorgen, de complexe aangelegenheid die een bouwwerk nu eenmaal is, voor de klanten sterk vereenvoudigen en de klanten dus maximaal ontzorgen. Ons bouwbedrijf kan samen met de architecten het ontwerp mee vorm geven maar tegelijk erop toezien dat wat ontworpen wordt, ook effectief kan worden gebouwd. Wij hebben daarvoor alle kennis in huis: kennis over de wetgeving, over architectuur maar ook over stabiliteit en technieken.”

Achter het bedrijf Oostkaai staat een jong en enthousiast team van een 25-tal personen. De overgrote meerderheid van de werken hebben betrekking op

particuliere woningen, maar ook horeca- en cultuurprojecten behoren tot het portfolio. In het algemeen legt Oostkaai zich eerder toe op complexere totaalprojecten met architecturale waarde.

Jelle Jordan is sinds kort voorzitter van de Antwerpse Jongerenkamer JOBA (Jong Ondernemend in de Bouw Antwerpen). Jelle Jordan: “De bouw staat voor grote uitdagingen en voor grote veranderingen. Ik denk dat wij als jongeren in de bouw ertoe kunnen bijdragen om de bouw sexy te maken. We moeten trachten de jeugd terug te mobiliseren voor deze geweldige sector. Bouwen is vandaag zoveel meer dan alleen maar metsen. De bouw is vandaag zowel hoogtechnologisch en innovatief als ambachtelijk. Die transitie zou ook in de scholen moeten te zien zijn. En daar willen wij vanuit de jongerenkamers toe bijdragen.”

Door eigen productie zeer flexibel inspelen op vragen van klanten

Jannick Raman
L-Door Nassau groep

Nadat ASSA ABLOY Entrance Systems L-Door uit Liedekerke verwelkomd heeft in haar portefeuille, werd ook Nassau Door Belgium deel van deze globaal gekende marktleider. Zo ontstond vorig jaar de L-Door Nassau groep, met hoofzetel te Liedekerke. De groep is inmiddels uitgegroeid tot één harmonieuze en dynamische organisatie van 180 medewerkers en realiseert een omzet van ruim 33 miljoen euro. Met haar productie in het hartje van Vlaanderen, kan L-Door Nassau zeer snel en flexibel inspelen op de vraag van de klant, dit zowel voor sectionale garagepoorten op de particuliere markt als voor industriepoorten voor allerhande bedrijven. Jannick Raman, die al sedert 2012 voor L-Door werkt, heeft hierover de algemene leiding.

142

Jannick Raman: “Onze garage- en industriepoorten produceren, plaatsen, herstellen en onderhouden wij zelf, met eigen gekwalificeerde medewerkers. Wij produceren iedere poort op maat, lakken deze in elke mogelijke kleur en zijn niet gebonden aan standaarden. De klant mag bij ons gerust veeleisend zijn. Wij kunnen zeer flexibel op de vragen van onze klanten inspelen daar we alles beschikbaar hebben in onze Belgische productie. Wij doen echt alles met eigen mensen: niet alleen de productie, maar ook de nazorg en het onderhoud. Die service na verkoop spelen wij uit als een van onze belangrijkste troeven!”

Naast particulieren en bedrijven bedient L-Door Nassau een aantal grote, logistieke bedrijven, zoals Delhaize, H. Essers, Katoen Natie, WDP, DHL en nog veel meer. Zij rekenen op een sterke en flexibele speler waardoor hun poorten en docking-installaties maximaal operationeel kunnen blijven. De snelheid waarmee L-Door Nassau kan ingrijpen, is voor hen cruciaal. Time is money. Naar de toekomst toe verwacht

Jannick Raman een verschuiving naar de renovatiemarkt (met isolatie en minder energieverbruik als sleutelbegrippen) waar het bedrijf nu al volop op inspeelt en sterk in innoveert.

Jannick Raman voltooide zijn masteropleiding aan de Universiteit Gent. Hij bekleedde diverse functies als business consultant en dankzij zo'n consultancy opdracht startte hij in 2012 bij L-Door, eerst als Sales Manager Industrial, later als Commercial Manager voor de hele groep en nu al 4 jaar als afgevaardigd bestuurder.

L-Door Nassau is een van de weinige, grote bouwbedrijven in Vlaams-Brabant en hoort bij de grootste Belgische spelers in de poortenmarkt. Jannick Raman werd als jonge Vlaamse aannemer door Embuild Vlaams-Brabant naar voor gedragen en zal deze eer binnenkort bedanken door deel te gaan uitmaken van het bestuur van Embuild Vlaams-Brabant.

Getuigenis

Claus Vertessen
Fluentis

In het hart van elektriciteit

Claus Vertessen is mede bedrijfsleider van het familiebedrijf Fluentis, een elektrotechnisch bedrijf dat zijn ouders hebben overgenomen. Sindsdien is het bedrijf zich gaan toeleggen op de specifieke marktniche van hoog- en middenspanningscabines. Het heeft op dit vlak een aantal bijzondere toepassingen ontwikkeld. Claus Vertessen: “Ons bedrijf installeert het hart van de elektrische installatie in bedrijven. Zonder deze basisinfrastructuur is er geen elektriciteit mogelijk en zijn er eveneens geen digitale toepassingen beschikbaar.”

Claus Vertessen: “Na een bacheloropleiding elektronica aan de Katholieke Hogeschool Limburg startte ik zeven jaar geleden in het bedrijf van mijn ouders. Onze troeven zijn vooral flexibiliteit. We zoeken samen met onze klanten naar oplossingen en trachten zo een maximale tevredenheid te bekomen. Wij richten ons vooral op kwaliteit en service. Wij ontzorgen de klant van A tot Z: van de ontwerp-, vergunnings- en bouwfase tot en met de exploitatie- en de beheersfase. Dit gebeurt allemaal in eigen beheer.” Claus Vertessen beklemtoont dat deze service enkel mogelijk is dankzij de inzet van een sterk team van 35 medewerkers. Tot de trouwe klanten behoren naast Fluvius ook heel wat retailwinkels en diverse bedrijven uit alle sectoren.

Een exclusieve activiteit waarin Fluentis zich heeft gespecialiseerd, is de reiniging van middenspanningscabines onder spanning, de zogenaamde ‘live cleaning’. De reiniging van de elektrische installatie vindt plaats zonder

dat de cabine wordt uitgeschakeld. Dat bespaart de klanten een kostelijke shutdown.

Sinds 2014 is Fluentis bovendien leverancier van prefab betonnen cabines voor Fluvius. Het bedrijf biedt een brede waaier aan modellen. Compleet ingerichte en afgewerkte maatwerkcabines zijn trouwens een van de specialiteiten van Fluentis. Het procédé met zelfverdichtend hoogkwaliteitsbeton zorgt ervoor dat een strak en toch verfijnd resultaat wordt bereikt. Fluentis denkt ook mee aan een passend straatbeeld, aan kleur en steenstrips en is milieubewust (installeert bijvoorbeeld ook een vleermuizendak). Dat de prefab cabine kant-en-klaar wordt afgeleverd heeft als grote voordeel dat de verplaatsingen naar en de werken op de bouwplaats tot een minimum worden beperkt.

Claus Vertessen is ook bestuurder bij de Limburgse jongerenkamer. Hij werd als jonge Vlaamse aannemer voorgedragen door Embuild Limburg.

Getuigenis

Secuur omgaan met beveiliging

Sebastien Montaufraix
Be Smart Energy-Cqur

Sebastien Montaufraix is zeer geëngageerd voor de sector en voortdurend op zoek naar nieuwe technieken. Hij is samen met zijn broer medezaakvoerder van het bedrijf Be Smart Energy dat zijn vader in 2011 heeft opgericht. Binnen dat bedrijf is hij meer in het bijzonder begaan met de afdeling Cqur. Die legt zich specifiek toe op alles wat met beveiliging te maken heeft.

144

Be Smart Energy is een echt familiebedrijf. Het wordt geleid door Geert Montaufraix en zijn twee zonen. Samen vormen zij een sterk team waar de klant volledig kan op vertrouwen. Het bedrijf biedt een breed assortiment van algemene elektriciteitswerken aan. Het werkterrein is breed. Be Smart Energy is zowel bij nieuwbouwprojecten als bij renovaties betrokken. Het bedrijf werkt zowel voor particulieren als voor bedrijven. Het werkterrein gaat van elementaire stroomvoorziening tot verlichtingsstudies, van databekabeling tot domotica installaties. Ook zonnepanelen komen daarbij aan bod.

Sebastien Montaufraix: "Daarnaast is ons bedrijf ook actief op het vlak van alarm-systemen, toegangscontrole, branddetectie en camerabewaking. Deze activiteiten hebben wij ondergebracht onder de naam Cqur. Ik werk nu al een viertal jaar bij Be Smart Energy en heb me specifiek op deze activiteit toegelegd. De naam Cqur verwijst enerzijds naar alles wat wij doen op het vlak van beveiliging. Anderzijds verwijst

de naam naar onze aanpak. Die wordt door onze klanten bestempeld als secuur. Ik zie trouwens de markt van de beveiliging almaar groeien door het toenemend vandalisme. We beveiligen nu onder meer studentenpanden en parkings." Cqur is erkend door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Maar Sebastien Montaufraix schoolt zich voortdurend bij en is van plan op dit domein bijkomende certificaten te behalen.

Toekomstgerichtheid zit trouwens in de genen van Be Smart Energy. Kenmerkend is dat de installaties met het oog op de toekomst worden ontworpen. Daar waar mogelijk worden nu al de voorzieningen getroffen waarvan de opdrachtgever in de toekomst gebruik kan maken. Sebastien Montaufraix werd voorgedragen door Embuild Oost-Vlaanderen.

Getuigenis

Activiteitenverslag **2021-2022**

145

Jaarlijkse gedachtenwisseling met de Vlaamse regering

Ook in 2022 is het Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC) samengekomen. De bouwsector kan dan rechtstreeks van gedachten wisselen met leden van de Vlaamse regering. Aan dit overleg namen dit maal minister-president Jan Jambon en de ministers Hilde Crevits, Bart Somers, Matthias Diependaele en Zuhair Demir deel. Minister-president Jan Jambon was bereid een actieplan voor de digitale transformatie van de bouw te ondersteunen. Naar aanleiding van het VBOC heeft de regering ook beslist om een studieopdracht uit te schrijven om de principes van het PPS-charter nader te specificeren dat nog onder de regering Bourgeois tot stand was gekomen. Embuild Vlaanderen werd nadien ook uitgenodigd op een task force over de gevolgen van de Oekraïne-oorlog en meer bepaald over de daaruit voortvloeiende prijsstijgingen.

Embuild Vlaanderen, de Vlaamse Waterbouwers en ORI (de sectororganisatie van advies- en ingenieursbureaus) een nota over de bescherming tegen wateroverlast opgemaakt. De plotse wateroverlast van 2021 in Wallonië heeft het besef van overstromingsrisico's fors doen toenemen. Het komt er nu voor de Vlaamse regering en voor de Vlaamse water- en rioolbeheerders op aan het beschikbare data- en kaartmateriaal over de impact van overstromingsrisico's effectief te gebruiken en hier de nodige investeringsbudgetten aan te koppelen. De nota vroeg ook een duidelijk engagement om het onderhoudsbudget voor de bevaarbare en onbevaarbare waterwegen substantieel te verhogen.

Pleidooi voor douchen met regenwater

Door te douchen met regenwater kan een gemiddeld gezin een vijfde besparen op de waterfactuur. Daarom heeft Embuild Vlaanderen bij de commissie Leefmilieu van het Vlaams parlement ervoor gepleit om het decreet Integraal Waterbeleid zo aan te passen dat dit mogelijk wordt. Meer dan 80 liter van de

Nota over bescherming tegen overstromingen

In het kader van het VBOC hebben

Regeringsdelegatie op het VBOC met minister-president Jambon en ministers Demir, Crevits, Diependaele en Somers en medewerkers

Delegatie van Embuild Vlaanderen op het VBOC met v.l.n.r. Michel Vanderstraeten, Karl Neyrinck, Marc Dillen, Jef Lembrechts, Karel Derde, Rik Jouret en Dominique Valcke

101 liter water die de Vlaming dagelijks gebruikt, kan vervangen worden door regenwater. Het doorspoelen van toiletten en het sproeien van de tuin zijn klassieke toepassingen van regenwater. Ook douchen zou kunnen met regenwater. Daar is dan wel een behandeling van het water voor nodig. De technologie bestaat om dat thuis te doen. Maar de huidige regelgeving laat dit nog niet toe.

grotendeels tegemoet aan de opmerkingen en bekommernissen van Embuild Vlaanderen. Zo voorziet de nieuwe regeling in een forfaitaire vergoeding van 0,5 tot 1 %.

Marc Dillen en minister Lydia Peeters bij de nieuwbouw van Living Tomorrow naar aanleiding van de Open Wervendag

Coronavergoeding voor mobiliteit en openbare werken

Eind september 2020 bracht het departement MOW (Mobiliteit en Openbare Werken) een dienstorder uit. Die voorzag in een vergoeding voor het extra woon-werkverkeer en voor de extra persoonlijke veiligheids- en gezondheidsmiddelen omwille van corona. Maar deze dienstorder dekte niet al de extra kosten, zoals de kosten die het gevolg waren van de verplichte social distancing. Vandaar dat het beleidsdomein MOW in 2022 op vraag van Embuild Vlaanderen met een tweede aanvullende vergoedingsregeling naar voor is gekomen. Het voorstel komt

Gerrit De Goignies namens Embuild Vlaanderen over de renovatieverplichting voor woongebouwen op het nationale Bouwforum

Embuild Vlaanderen in overleg met Vlaamse publieke gebouwenbeheerders

Embuild Vlaanderen heeft op verschillende momenten overleg gepleegd met de Vlaamse publieke gebouwenbeheerders. Aan dit overleg namen vertegenwoordigers deel van de verschillende onderwijsnetten, van VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden), Agion (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) en VEB (Vlaams Energiebedrijf) en van het Facilitair Bedrijf. De gesprekken gingen onder meer over de geplande renovatiewerken in het kader van het Vlaamse relanceplan, over de implementatie van BIM en over de toepassing van PPS en van energiestaatcontracten in de publieke bouwsector. Embuild Vlaanderen hoopt via deze overlegmomenten de gebouwenbeheerders tot een meer gecoördineerd beleid aan te moedigen op basis van gemeenschappelijke leidraden.

Vlaamse regering voert renovatieverplichting in

Om de doelstellingen van het Europese Fit for 55-programma te bereiken heeft de Vlaamse regering extra maatregelen moeten nemen om de klimaatopwarming tegen te gaan. Zo komt er een renovatieverplichting voor residentiële gebouwen vanaf 2023. Nieuwe eigenaars van woongebouwen zullen verplicht worden om binnen de 5 jaar na aankoop de woning grondig energetisch te renoveren tot minimaal het EPC-label D. Embuild Vlaanderen is altijd voorstander geweest van zo'n verplichting en kreeg hiervoor nu ook de uitdrukkelijke steun van de SERV.

Visierapport over Vlaams herstelplan

Het visierapport van Embuild Vlaanderen voor 2021 distilleerde en analyseerde uit het Vlaamse herstelplan de bouwspecifieke investeringen en maatregelen. Maar na de coronacrisis zullen andere (nog) belangrijke(re) uitdagingen de kop opsteken zoals bijvoorbeeld de klimaatverandering. Doorgedreven energiebesparende en nieuwe beschermende maatregelen zullen nodig zijn. Het visierapport bekijkt ook hoe digitalisering en innovatie hierin een rol spelen en hoe het ruimtelijk beleid moet worden aangepakt. Tenslotte gaat het visierapport in op de uitvoerbaarheid van het herstelbeleid. Welke arbeidskrachten hebben we daarvoor nodig en hoe kunnen we de nodige arbeidskrachten vinden? Op de voorstelling huldigde Embuild Vlaanderen traditiegetrouw vijf jonge Vlaamse aannemers.

"Om de doelstellingen van het Europese Fit for 55-programma te bereiken heeft de Vlaamse regering extra maatregelen moeten nemen om de klimaatopwarming tegen te gaan."

149

Jonge Vlaamse aannemers van 2022 met v.l.n.r. Jeroen Jacquemain, Tim Vandewinkel, Nick Vandembroucke, Christophe Maes en Alexander Caels

Studienamiddag over natuur-inclusief bouwen

Op de studienamiddag van Embuild Vlaanderen over natuurinclusief bouwen stond een rondleiding door de wijk Antwerpen Nieuw Zuid centraal. Daarbij lag de focus op het masterplan van deze wijkontwikkeling en dan meer in het bijzonder op de blauw-groene ingrepen, de daktuinen en de parkaanleg. Dit evenement kaderde binnen het project Natuurinclusief Bouwen. Dit project heeft tot doel om tot een objectief beoordelingskader voor biodiversiteit bij bouwprojecten te komen en krijgt steun van het Vlaamse departement Omgeving.

Klimaatbestendige percelen op basis van groenblauwpeil

Embuild Vlaanderen heeft samen met VLARIO (het overlegplatform en kenniscentrum voor rioleringen en afvalwaterzuivering in Vlaanderen) en het departement Omgeving een instrument ontwikkeld waarmee iedereen kan nagaan hoe een woning of perceel scoort op blauwe en groene elementen: het groenblauwpeil. Met het groenblauwpeil kunnen burgers, architecten, ontwikkelaars, bedrijven en gemeenten nagaan hoe een bestaand perceel of een nieuw ontwerp scoort op 'blauwe' aspecten (zoals opvang, gebruik en infiltratie van regenwater) en 'groene' aspecten (zoals biodiversiteit, CO₂-opslag, luchtkwaliteit en verkoeling). Tot medio 2022 hebben al meer dan 45.000 personen de tool geraadpleegd. Meer dan 21.000 percelen werden volledig doorgerekend.

Geleid bezoek aan de tuinaanleg rond Antwerpen Zuid in het kader van de studiedag over natuurinclusief bouwen

Nokvolle zaal op het 13de energiecongres van Embuild Vlaanderen

Slotdebat op het 13de energiecongres met v.l.n.r. Francesca Vanthielen, prof. Lieve Helsens, Frederik Loeckx en Marc Dillen, directeur-generaal van Embuild Vlaanderen

13de energiecongres in teken van energietransitie

Het 13de energiecongres van Embuild Vlaanderen focuste op de energietransitie richting 2030 en het Europese 'fit for 55'-pakket. Om een versnelling hoger te schakelen zijn de uitdagingen en oplossingen in de bouwsector legio: de verhoopde renovatiegolf, energiedelen, warmtenetten, klimaat-adaptieve maatregelen enz. Ook onze mobiliteit verandert razendsnel met zelfrijdende voertuigen, Mobility as a Service, slimme infrastructuur, beleving in binnensteden via hubs en zero-emission voertuigen. Hoe al die elektrische voertuigen opladen? Op dat vlak is eveneens een grote rol weggelegd voor de bouw- en installatiesector. Op het energiecongres passeerden diverse innovatieve cases de revue. Tijdens de plenaire intro lichtte Fluvius in primeur haar investeringsprogramma voor de komende tien jaar toe.

Strenger S-peil met compensatieregeling

Wie een nieuwe woning bouwde, moest vanaf 1 januari 2022 rekening houden met strengere eisen. Het verplichte E-peil voor woningen en appartementen bleef op maximaal E30 maar het verplichte S-peil voor de bouwschil zakte van S31 naar S28. Embuild Vlaanderen heeft echter aangedrongen op een compensatieregeling. Die is er gekomen in de vorm van een lager E-peil. Volgende tussenoplossing kwam uiteindelijk uit de bus: nieuw op te richten woongebouwen waarvan het S-peil S29, S30 of S31 bedroeg, voldeden aan het S-peil als het E-peil niet meer bedroeg dan E25 (bij melding of vergunningsaanvraag in de loop van 2022) of E20 (bij melding of vergunningsaanvraag vanaf begin 2023).

152

Vertegenwoordigers van de partners van het project ET'Air op een event op Batibouw met uiterst links Marc Dillen en derde van links Johan Vanden Driessche

Instrumenten en opleidingen voor een goede ventilatie

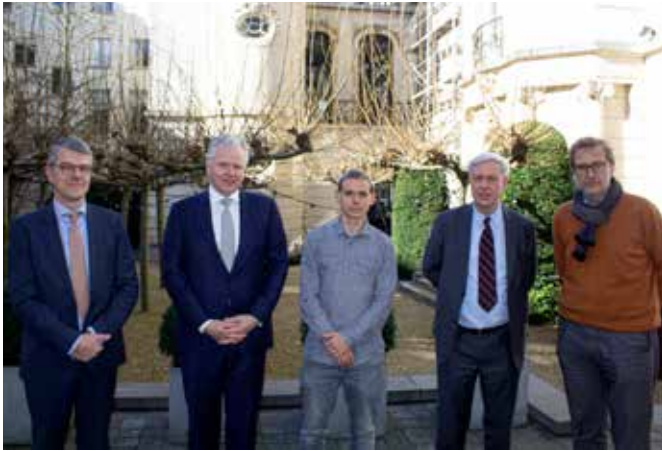
Via het Europees project ET'Air, dat grensoverschrijdend knowhow over gezonde binnenlucht opbouwt, zet Embuild Vlaanderen al sinds 2017 in op een gezond binnenklimaat van gebouwen. Zoals de coronacrisis overduidelijk heeft aangetoond, is een gezond binnenklimaat noodzakelijk voor het algemene welzijn van bewoners of gebruikers van een gebouw. Dat kan door een goed ventilatiesysteem maar ook door laag emitterende materialen te gebruiken en te veel vocht in de gebouwen te vermijden. Op de Batibouw-beurs van mei 2022 werden de instrumenten en opleidingen van het project voorgesteld. Het slotevent van het project volgde in september 2022.

Embuild Vlaanderen vijf jaar vertegenwoordigd in Flux50

De vzw Flux50 werd in 2017 opgericht als facilitator van innovatieve toepassingen in het domein van de energietransitie met als doel economische waarde te creëren in Vlaanderen door er een slimme energie-regio van te maken. Van bij de start was Embuild Vlaanderen vertegenwoordigd in de dagelijkse werking van deze speerpuntcluster. Flux50 legt de focus op innovatie in vier domeinen: grootschalige energieopslag, energiegemeenschappen, duurzame warmte en repliceerbare renovatie. Recente projecten van Flux50 hebben onder meer betrekking op de energiesprong in de sociale woningbouw, de Smart Village Lab in Zellik en een geïntegreerde energiesite op De Zaat in Temse. Door deze medewerking legt Embuild Vlaanderen mee linken tussen de bouwbedrijven en de energietransitie.

Tweede Dag van het Onderhoud

In juni 2022 vond voor de tweede maal een Dag van het Onderhoud plaats. Deze dag moet uitgroeien tot hét vak- en netwerkevenement voor het integraal en duurzaam onderhoud van gebouwen en infrastructuur. De vakbeurs richtte zich tot alle relevante partijen in het gebruiksproces van gebouwen en infrastructuur: van opdrachtgever, aannemer, architect en studiebureau tot eindgebruiker en onderhoudsfirma. De Dag van het Onderhoud is een initiatief van Embuild Vlaanderen en Vlisog in samenwerking met het WTCB, het Centrum Duurzaam Gebouwbeheer, het Agentschap Wegen en Verkeer en het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw. Op die dag vonden seminars over strategisch onderhoud, slimme gebouwen en onderhoud van wegen en infrastructuur plaats.

Directiecomité van Embuild Vlaanderen met v.l.n.r. Karel Derde, Karl Neyrinck, Marc Dillen en Michel Vanderstraeten met in hun midden Frederik Loeckx, managing director van Flux50

"Flux50 legt de focus op innovatie in vier domeinen: grootschalige energieopslag, energiegemeenschappen, duurzame warmte en repliceerbare renovatie."

Flux50 CEO-event op De Zaat van Cordeel met deelname van Embuild Vlaanderen

Bijkomend ruimtebeslag blijft fors dalen

In Vlaanderen is er nooit zo weinig bijkomende ruimte ingenomen als in 2020. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van Statbel. Het bijkomend ruimbekeslag is in 2020 gedaald tot 3,57 ha per dag. Dat is 22 % minder dan in 2019. Meer nog, daarmee ligt de doelstelling van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) voor 2025 binnen handbereik. Die doelstelling bedraagt 3 ha per dag. Voor huizen en flats is de evolutie nog gunstiger: 1,98 ha per dag erbij in 2020 of een daling met 37 % in vergelijking met 2019. Jaar na jaar worden steeds meer huizen en flats binnen het bestaande ruimtebeslag gerealiseerd. Embuild Vlaanderen heeft gevraagd om de gunstige evolutie in bijkomend ruimtebeslag op te nemen bij de verdere uitwerking van het BRV.

Embuild Vlaanderen oneens met eindrapport van Taskforce Bouwshift

In juni 2021 ging de taskforce Bouwshift van start die op vraag van minister Zuhair Demir een strategie en roadmap met maatregelen voor een haalbare en betaalbare bouwshift moest uitwerken. Eind november overhandigde deze taskforce zijn eindrapport. Bij dit eindrapport herhaalde Embuild Vlaanderen samen met de FABA en de BVS (Beroepsvereniging van de Vastgoedsector) dat zij achter de principes van een bouwshift staan maar niet akkoord konden gaan met de manier van werken noch met de inhoud van de beleidsvoorstellen. Uiteindelijk heeft de Vlaamse regering de taskforce niet gevolgd. Embuild Vlaanderen heeft zich dan aangesloten bij het regeringsakkoord over de bouwshift. Dit akkoord bevat niet langer een heffing op het ruimtelijk rendement, voorziet in een planschadevergoeding tegen venale waarde en zorgt voor een gelijke behandeling van private en sociale woningbouw.

Project over grondwaterbeheersing bij bouwprojecten

In het kader van een COOCK-project hebben Embuild Vlaanderen en WTCB de handen in elkaar geslagen om onderzoek te doen en kennis te verspreiden over innovatieve methoden en technieken op het vlak van grondwaterbeheersing bij bouwprojecten. Het komt er daarbij op aan opgepompte grondwaterdebieten te optimaliseren en te minimaliseren via een slimme sturing en via innovatieve technieken voor het hydraulisch isoleren van bouwputten, het grondwater heraan te vullen door retourneer- en infiltratietechnieken en het hergebruik van niet-geretourneerd/geïnfilteerd water te faciliteren. Het project ging van start begin 2022. In dit kader werd de website grondwaterindebouw.be gecreëerd.

Nieuwe enquête over dienstverlening van Fluvius

Een eerdere enquête van Embuild Vlaanderen had een grote onvrede van de aannemers over de dienstverlening van Fluvius aangetoond. Er was sprake van het niet nakomen van afspraken en deadlines voor de realisatie van (nieuwe) aansluitingen, van niet transparante offertes, van onduidelijke tarieven en facturatie. De VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt) heeft daarop besloten om dit in samenwerking met Embuild Vlaanderen verder te onderzoeken aan de hand van een neutrale en representatieve enquête bij de doelgroep. Met dit onderzoek wou de VREG te weten komen wat goed en wat minder goed loopt bij Fluvius en hoe Fluvius wordt geëvalueerd voor de diverse types van aansluitingen.

Circulair betonakkoord voor Vlaanderen

Om aan circulair en groen beton een boost te geven moeten een aantal administratieve en technische belemmeringen worden weggewerkt. Dat is de inzet van het project *Circulair beton: naar een Vlaams betonakkoord* waar een consortium van 5 partners werk van maakt: Embuild Vlaanderen, Groen Beton, WTCB, FEDBETON (de Nationale Federatie van de Producenten van Stortklaar Beton) en de Vereniging van Sloop-, Ontmantelings- en Recyclagebedrijven (VSOR). Het Vlaams betonakkoord wil tegen 2030 de CO₂-uitstoot van de productie van beton in Vlaanderen al met 50 % doen dalen en een maximaal hergebruik van betonnen elementen in gebouwen. Tijdens een infosessie op Batibouw werden de eerste resultaten van het project voorgesteld.

Voorstelling van het betonakkoord met v.l.n.r. Steven Declercq, Dino Henderickx, Marc Dillen, Jacquelin Cramer, Willy Goossens, Bert De Schrijver en Brigitte Mouligneau

Nieuwe start voor lerende netwerken van Brics

Na lange tijd stilzitten omwille van de coronacrisis en -maatregelen zijn bij Embuild verenigingen in Vlaanderen vanaf medio 2021 de lerende netwerken van Brics opnieuw van start gegaan. Die netwerken focussen op het algemeen bedrijfsmanagement. De netwerken van Brics bestaan uit 12 tot 18 deelnemers uit bouwbedrijven van dezelfde regio en komen 10 keer samen rond thema's die de deelnemers zelf mee kunnen kiezen. Deelnemers aan vroegere netwerken reageerden met "Brics biedt me de

mogelijkheid om op regelmatige basis afstand te nemen van mijn dagelijkse bedrijfsactiviteiten" en "Het uitwisselen van ideeën is soms goud waard". Embuild Vlaanderen coördineert de netwerken van Brics. VLAIO ondersteunt dit initiatief.

Lerende netwerken rond innovatieve thema's

In het kader van het Netwerk voor Innovatieversnelling in de Bouw (NIVB) organiseerde Embuild Vlaanderen naast Brics een aantal korte sensibiliseringsacties en lerende netwerken van 4 of 6 sessies rond specifieke onderwerpen onder de naam Topics. Die moeten de adoptie van bewezen innovaties versnellen. In het kader van Topics zijn onder meer de volgende onderwerpen aan bod gekomen: BIM is meer dan een 3D-model, circulair bouwen, duurzaam groeien met meer marge, innoveren mét resultaat, bemalingen, geothermie voor

beginners, dynamisch rapporteren en analyseren via visuele dashboards, automatisering en robotisering. Ook voor deze acties en netwerken kan Embuild Vlaanderen op VLAIO-steun rekenen.

Engagement tot verdubbeling van de recyclage

Op de Circular State of the Union ondertekenden 100 partners (waaronder Embuild Vlaanderen) hun engagementsverklaring voor de circulaire transitie in Vlaanderen. Alle toespraken en workshops waren doordrongen van

Danilith inspireert de deelnemers aan het Topics netwerk over BIM

156

Deelnemers aan het Topics netwerk over automatisering en robotisering poseren voor een geprint pilootproject in Nederland

de ambitie die deze Vlaamse partners bindt om de circulaire economie een boost te geven. Het was de ambitie van de ondertekenaars om tegen 2030 het hergebruik van onze materialen of de recyclage ervan te verdubbelen. “Vandaag zijn we al voor 21 %

circulair in Vlaanderen. Dat cijfer moet omhoog voor ons milieu maar ook voor onze onafhankelijkheid van het buitenland en voor de tewerkstelling in onze economie”, aldus nog toenmalig minister van Innovatie Hilde Crevits.

Op de Circular State of the Union ondertekenden 100 partners (waaronder Embuild Vlaanderen) hun engagementsverklaring voor de circulaire transitie in Vlaanderen.

Leren over de toekomstbestendige
rijwoning op het Topics netwerk
over circulaire businessmodellen

Ideën verzamelen op het Topics
lerend netwerk over innoveren
mèt resultaat

Met zwerfvuilcharter zwerfvuil reduceren

Embuild Vlaanderen heeft het Vlaams Zwerfvuilcharter ondertekend. Daarmee sloot de bouw zich aan bij de doelstelling van de Vlaamse regering om tegen 2022 het zwerfvuil met 20 % te verminderen in vergelijking met 2015. Embuild Vlaanderen heeft via dit charter zich ertoe geëngageerd om de leden-bouwbedrijven bewust te maken het probleem. Aannemers kunnen hier iets aan doen door bijvoorbeeld hun containers af te dekken en door zorgvuldiger te werk te gaan. Bovendien bevorderen orde en netheid ook de veiligheid op de bouwplaatsen.

Brochure voor een coronaveilige bouwplaats

Embuild Vlaanderen heeft onderzocht welke technische middelen op de markt bestaan om bouwplaatsen coronaveilig te maken en heeft ze in een handige brochure verzameld. De brochure legde voor elke tool uit waarover het precies gaat, hoe de hulpmiddelen werken en wie de belangrijkste spelers op de markt zijn en is online beschikbaar. Vervolgens heeft Embuild Vlaanderen het concrete nut van deze hulpmiddelen nagegaan in de praktijk. Er werden vier tools getest op bouwplaatsen van onze leden Van Roey, Franki Foundations en Besix. Deze bevindingen werden in een aparte publicatie vastgelegd.

Topics lerend netwerk over geothermie voor beginners

Marc Dillen (uiterst links) als een van de kernpartners van Vlaanderen Circulair

"Embuild Vlaanderen heeft via #WERFze onverminderd verder gewerkt aan haar imagocampagne voor de bouw. #WERFze is intussen eveneens actief op TikTok."

Niet-beschermd gebouwen restaureren

Embuild Vlaanderen en EOS Advies organiseerden in oktober 2021 een studienamiddag rond het thema van de niet-beschermd gebouwen met erfgoedwaarde. Het gaat hier om duizenden stads- en dorpswoningen die niet beschermd maar toch historisch waardevol zijn en het verdienen om op verantwoorde wijze gerenoveerd of gerestaureerd te worden. Tijdens deze studienamiddag werden een aantal aspecten en knelpunten bij de renovatie van deze panden nader belicht worden. De studienamiddag focuste onder meer op de zoektocht naar een gekwalificeerde aannemer, het aangepaste materiaalgebruik, de benadering van de architect van dergelijke panden en de opleidingsmogelijkheden voor geïnteresseerde aannemers en vakmensen.

Imagocampagne rond #WERFze

Embuild Vlaanderen heeft via #WERFze onverminderd verder gewerkt aan haar imagocampagne voor de bouw. #WERFze is intussen eveneens actief op TikTok. Op een maand tijd hebben meer dan een miljoen jongeren de videospot rond gamification en bouwberoepen bekeken. Daarnaast werd verder eigen videoproductie ontwikkeld om de website www.werfze.be en haar sociale mediakanalen (Facebook, Instagram, YouTube en nu ook TikTok) te voeden en te updaten.

Samenstelling van de bestuursorganen

Bestuurscomité

Voorzitter van Embuild Vlaanderen *Karl Neyrinck*
 Ondervoorzitters *Karel Derde en Michel Vanderstraeten*
 Past voorzitter *Jef Lembrechts*
 Erevoorzitter *Christophe Maes*
 Bestuursleden *Yves Biesmans, Rudi Borgmans, Xavier Braet, Fanny Corbeels, Johan De Vlieger, Marc Lauwers, Pedro Pattyn, Dirk Peytier, Willy Simoens, Bob Van Poppel en Bart Verhulst*

Karl Neyrinck

Karel Derde

Michel Vanderstraeten

Jef Lembrechts

Christophe Maes

Yves Biesmans

Rudi Borgmans

Xavier Braet

Fanny Corbeels

Johan De Vlieger

Marc Lauwers

Pedro Pattyn

Dirk Peytier

Willy Simoens

Bob Van Poppel

Bart Verhulst

Nemen eveneens aan de bestuursvergaderingen deel

Deskundigen

Jean-Baptiste Braet, Julie De Nul en Johan Willemen

Jean-Baptiste Braet

Julie De Nul

Johan Willemen

Bertrand Schrevens

Vertegenwoordiger van de jongerenkamers

Bertrand Schrevens

Administratieve vertegenwoordigers van de lokale bouwconfederaties

Joris De Fré en Chris Slaets

Joris De Fré

Chris Slaets

Marc Dillen

Gerrit De Goignies

Directeur-generaal van Embuild Vlaanderen

Marc Dillen

Zittingssecretaris

Gerrit De Goignies

Algemene vergadering

Voorzitter van Embuild Vlaanderen	<i>Karl Neyrinck</i>
Ondervoorzitters	<i>Karel Derde en Michel Vanderstraeten</i>
Past voorzitter	<i>Jef Lembrechts</i>
Erevoorzitters	<i>Christophe Maes, Jean Biesmans, Dirk Cordeel en Rob Lenaers</i>
Leden	<i>Koen Andries, Dirk Artois, Guido Baens, Yves Biesmans, Rudi Borgmans, Xavier Braet, John Coose, Fanny Corbeels, Johan De Vlieger, Peter De Roo, Wim De Thaeey, Michiel Delmulle, Vera Desauw, Annelies De Jonghe, Dries D'Hoore, Maarten Dutry, Johan Franceus, Jan Haesevoets, Joeri Haex, Marc Jonckheere, Benoît Klinkers, Marc Lauwers, Eric Leskens, Peter Loyens, Wim Mahieu, Peter Meuleman, Bavo Nachtergaele, Wim Nelis, André Overdulve, An Parewyck, Pedro Pattyn, Ronald Peeters, Dirk Peytier, Jean Polet, Luc Rademaekers, Dirk Rotthier, Bob Rottiers, Joeri Schellens, Bertrand Schrevens, Willy Simoens, Johan Smet, Tom Smet, Dirk Stevens, Marc Thonissen, Robert Van Acker, Dirk Van Campenhout, Nancy Vander Putten, Eddy Vandezande, Danny Van Dosselaer, Venant van Esbroeck, Dirk Vanhecke, Filip Vanholst, Patrick Vanlerberghe, Bob Van Poppel, Bart Verhulst, Bart Verboomen, Danny Verhaegen, Erika Vigoureux, Eric Volckaert, Didier Wattel, Kristoff Wienen, Tom Willemen en Andy Zenner</i>

162

Worden eveneens op de algemene vergadering uitgenodigd

Honoraire voorzitters, bestuurders en leden	<i>Jozef Aerts, William Bauters, Marc Beddeleem, Alain Bernard, Romain Buys, Rudy Buysse, Rudi Carmeliet, Henri Ceyskens, Alfons Claeys, Jan Coumans, Armand Daelemans, Daniël Daniels, Roland Debruyne, Silveer De Dobbelaere, Herman Dekempeneer, Pierre Dekkers, André De Potter, Christiaan Devisscher, Patrick D'Hulst, Lionel Eeckhout, Herman Geens, Philippe Goetinck, Jean Huygh, Paul Kumpen, Joos Louage, Frank Louwers, Jan Meuleman, Willy Olivier, Willem Pardon, René Peeters, Paul Potteau, Michaël Pyck, Freddy Rosseeuw, Etienne Scherpereel, Luc Smet, Eduard Soetaert, Leon Stroeykens, Edgard Troonbeeckx, Raoul Vandereyt, Albert Vandezande, Jan Vangerven, Dirk Vermeulen, Johan Van Wassenhove, Marcel Verfaillie, Noël Verstraete, Guy Wanzeele en Herman Weyts</i>
Vertegenwoordigers van de jongerenkamers	<i>Roel Coose, Kristof Deleersnyder, Vicky Dethier, Jelle Jordan en Yoran Overdulve</i>

Team van Embuild Vlaanderen

Marc Dillen	Directeur-generaal	Algemene directie, planning, strategie, belangenbehartiging en woordvoerderschap
Benedikt Declercq	Projectcoördinator	Technologie en innovatie en onderhoud van gebouwen
Steven Declercq	Adviseur	Omgevingsrecht en -beleid en PPS
Gerrit De Goignies	Directeur	Communicatie en vorming
Fabienne De Langhe	Assistente	Secretariaat en projecten
Els Dhooge	Assistente	Secretariaat en onthaal
Ester Bertrand	Assistente	Secretariaat en projecten
Wim Garmyn	Projectcoördinator	Klimaatadaptief Bouwen
Griet Goossens	Adviseur Milieu	Milieubeleid, droogteplan en groen in de bouw
Gert Huybrechts	Economisch adviseur	Economische analyses, premies en subsidies, woon- en mobiliteitsbeleid
Freija Jongbloet	Projectcoördinator	Bedrijfsmanagement en innovatie
Petra Ronda	Projectcoördinator	Projecten circulaire economie
Peter Van Damme	Projectcoördinator	ICT-projecten
Johan Vanden Driessche	Energieconsulent	Projectmedewerker energiecel
Dominique Van den Hove	Projectmanager	Opvolging van gesubsidieerde projecten in binnen- en buitenland
Joeri Van Meenen	Adjunct-directeur	Toepassing van overheidsopdrachten, erkenning van aannemers, exportformaliteiten, inschakeling van buitenlandse arbeidskrachten
Jochen Vercrusse	Communication & event officer	Eventcoördinatie, communicatie via website, sociale media en blogs
Johan Walewijns	Directie-assistent	Directiesecretariaat

Marc Dillen

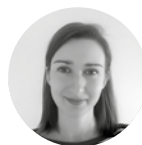
Benedikt Declercq

Steven Declercq

Gerrit De Goignies

Fabienne De Langhe

Els Dhooge

Ester Bertrand

Griet Goossens

Gert Huybrechts

Freija Jongbloet

Petra Ronda

Peter Van Damme

Johan Vanden Driessche

Dominique Van den Hove

Wim Garmyn

Joeri Van Meenen

Jochen Vercrusse

Johan Walewijns

Structuur van Embuild

164

Embuild is de nieuwe naam van de Confederatie Bouw. De 'Em' staat daarbij voor 'Empower' en 'Embrace': versterken en ondersteunen met andere woorden. Ook het logo is helemaal veranderd. Embuild krijgt een aangepast logo in de vorm van een baksteen vol punten. De baksteen is hét alom bekende symbool voor de bouw, denk maar aan de fameuze 'baksteen in de maag' van de Belgen. De punten weerspiegelen de vele nieuwe technologieën en technieken binnen de bouw, de digitalisering die ook in de bouw overall doorbreekt en tenslotte ook de grote verscheidenheid aan bedrijven en mensen in onze sector. Zonder hen geen bouw, zonder hen geen Embuild.

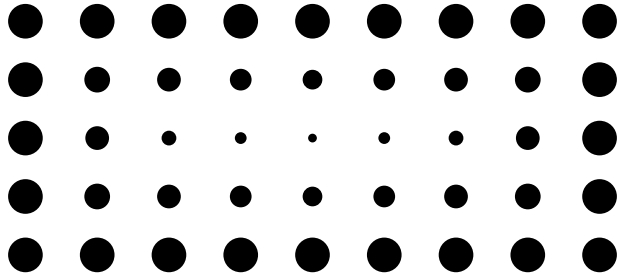
'The Belgian Construction Association' gebruiken we voortaan als baseline, vermits Embuild als enige bouwfederatie actief is in heel België, veruit de meeste leden telt en zowel zelfstandigen, kmo's als grote bedrijven vertegenwoordigt. Met deze baseline leggen we ook duidelijk de verbinding met onze vorige naam. Maar daarnaast blijven de regionale en lokale verenigingen en beroepsfederaties bestaan. De Vlaamse Confederatie Bouw is nu Embuild Vlaanderen geworden.

'Progress. Together.' is de nieuwe tagline: de bouwsector evolueert immers razendsnel. We digitaliseren, maken gebruik van de modernste technieken, zorgen via nieuwbouw en renovatie

voor duurzame woningen, gebouwen en infrastructuur, werken op een veiligere wijze en zo meer. De aannemers en installateurs van Embuild gaan dus vooruit en zij doen dat samen: de bouw is immers de sector bij uitstek waar bedrijven samenwerken om een project te realiseren. Embuild draagt ook bij aan maatschappelijke vooruitgang: de aannemers van Embuild bouwen letterlijk en figuurlijk de duurzame toekomst.

'Embuild versterkt alle ondernemingen actief in de bouw' is de nieuwe korte omschrijving van de bouwfederatie. De bouwsector is immers een heel diverse sector met tal van beroepen. Embuild is er voor al die bouwondernemingen, wil hen sterker maken en helpen. Ongeacht welke activiteit een aannemer verricht in de brede bouwsector, bij Embuild is hij of zij aan het juiste adres.

Waarom dit nieuwe merk (bestaande uit een nieuwe naam, een nieuw logo, nieuwe tagline, nieuwe baseline en nieuwe omschrijving)? Omdat de bouw veranderd is en meer dan ooit innovatief en duurzaam is. Ook de beroepsorganisatie evolueerde mee. De oude naam dekte de lading niet langer. Het woord 'confederatie' klonk zeer oubollig en weinig wervend voor nieuwe bouwondernemingen. Het woord 'bouw' doet enkel denken aan het bouwen van een huis, terwijl onze sector zeer veel verschillende activiteiten en technieken afdekt.

Embuild

VLAANDEREN

165

Marc Dillen, directeur-generaal van Embuild Vlaanderen: “Belangrijker dan de nieuwe naam zelf is dat de nieuwe naam een begin is. Neem die andere sectororganisatie Agoria. Vroeger heette zij Fabrimetal, een naam die aan een ouderwetse metaalfabriek deed denken. Het woord Agoria daarentegen betekent eigenlijk niets. Maar door hun werking zijn zij er wel in geslaagd om dat woord te associëren met een hoogtechnologische sector. Wij moeten iets gelijkaardigs bereiken. De naam invullen en sterk in de markt zetten.”

De bouw is de laatste jaren sterk gegroeid. Concreet vertegenwoordigt de sector 5,5 % van het BBP (bruto binnenlands product). De bouw genereert 23 miljard toegevoegde waarde. Op nationaal vlak stelt de bouw 217.400 werknemers te werk. De afgelopen 20 jaar creëerde de sector 1.000 jobs extra per jaar. Bovendien telt de sector 81.500 zelfstandigen en 121.000 bedrijven. De bouw is bij uitstek een kmo-sector met 74 % zelfstandigen, 25 % ondernemingen met 1 tot 49 werknemers en 1 % met meer dan 50 werknemers. Bij Embuild voelen zij zich allemaal thuis.

In uw buurt

Embuild Antwerpen

Voorzitter: Bob Van Poppel, directeur Joris De Fré
T. Van Rijswijckplaats 7 bus 2, 2000 Antwerpen,
tel. 03 203 44 00 en Kleinhoefstraat 6, 2440 Geel,
tel. 014 63 95 71

Embuild Limburg

Voorzitter: Michel Vanderstraeten,
directeur: Chris Slaets
Wetenschapspark 33, 3590 Diepenbeek
Tel: 011 30 10 30

Embuild Oost-Vlaanderen

Voorzitter: Karel Derde, directeur: Johan Wauman
Tramstraat 59, 9052 Zwijnaarde, tel. 09 244 45 00,
Stationsplein 1, 9100 Sint-Niklaas, tel. 03 760 47 84
en Kareelstraat 138/1, 9300 Aalst, tel. 053 21 18 76

Embuild Vlaams-Brabant

Voorzitter: Jeroen Nevelsteen,
directeur: Jean-Christophe Vanderhaegen
Dreefstraat 8, 3001, Heverlee
Tel. 016 22 40 84

Embuild West-Vlaanderen

Voorzitter: Pedro Pattyn,
algemeen directeur: Jan Libeer
Kortrijksestraat 389 A, 8500 Kortrijk,
tel. 056 26 81 50 en Ten Briele 12.1,
8200 Sint-Michiels, tel. 050 47 13 50

Per bouwberoep

Algemene Bouwaannemers

Voorzitter: Vivian Lausier,
directeur-generaal: Patrice Dresse
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 511 65 95

Unie van Aannemers van Spoorwegwerken

*Voorzitter: Kris Mertens,
directeur: Patrice Dresse*

Fedbeton

*Voorzitter: Geert De Maeyer,
directeur: Peter De Vylder*

Federatie van Ontwikkelaars-Woningbouwers

*Voorzitter: Louis Amory,
directeur: Patrice Dresse*

Unie van Aannemers van Industriebouw

Directeur: Patrice Dresse

Belgische Federatie der Aannemers van

Tegel- en Mozaïekwerken
*Voorzitter: Gérard Mahaux,
secretaris: Virginie Baumard*

Baggerwerken

Voorzitter: Bart Verboomen,
bestuurder-directeur: Silke Hoebeek
Grootveldlaan 148, 1150 Brussel, tel. 02 771 63 69

Grote Bouwwerken

Voorzitter: Raymund Trost,
directeur-generaal: Didier Cartage
Grootveldlaan 148, 1150 Brussel, tel. 02 771 00 44

Wegenwerken

Voorzitter: Bart Verhulst,
federaal secretaris: Didier Block en Eli Desmedt
Grootveldlaan 148, 1150 Brussel, tel. 02 771 20 84

Vlaamse Wegenbouwers

*Voorzitter: Marc Lauwers,
secretaris-generaal: Eli Desmedt*

Betonstaalverwerking

Voorzitter: Marc Dubaere,
Secretariaat: Marc Vanherle
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 56 54

Embuild Fedecom (complementaire bedrijven)

Voorzitter: Michel Koning,
directeur-generaal: Patrick Noé
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 58

Embuild Dak

Voorzitter: Nancy Vander Putten,
directeur: Dirk Van Kerckhove
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 98

Embuild BEVAD (dichtingswerken)

Voorzitter: Yves Biesmans,
directeur: Dirk Van Kerckhove
Belgische Vereniging van Aannemers van
Dichtingswerken
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 10

Embuild Aannemers van glaswerken

Voorzitter: Erika Vigoureux ,
directeur: Dirk Van Kerckhove
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 57

Embuild Natuursteen

Voorzitter: Wim Nelis,
secretaris-generaal: Sabine Piedboeuf
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 58

Plafonneerders

Voorzitter: Nico Vromant,
directeur: Dirk Van Kerckhove
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 10

Embuild Isolatiebedrijven

*Voorzitter: John Coose,
directeur: Dirk Van Kerckhove*

Embuild Belgische schilders

Voorzitter: Stéphan Magnée, directeur: Dirk Van
Kerckhove
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02/545.57.57

Embuild Vlaamse Schilders

*Voorzitter: Pedro Pattyn,
directeur: Dirk Van Kerckhove*

Embuild Vlaamse schrijnwerkers

Voorzitter: Willy Simoens,
directeur: Dirk Van Kerckhove
Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 57 57

Dé parketplaatsers

*Voorzitter: Johan Vandenberg,
directeur: Dirk Van Kerckhove*

BEWAP - Beroepsvereniging voor Afwerkingsbedrijven

*Voorzitter: Roger Bruyns,
directeur: Dirk Van Kerckhove*

INTERIO – Beroepsvereniging voor Interieurbedrijven

Directeur: Dirk Van Kerckhove

UPEK – Unie van professioneel erkende Keukeninstallateurs

*Voorzitter: Julien Saintes,
Secretariaat: Caroline Smetz*

Techlink (installatietechnieken)

Voorzitter: Alexander Dewulf,
algemeen directeur: Kris Van Dingenen
J. Chantraineplantsoen 1, 3070 Kortenberg
tel: 02 896 96 10

Rolluiken en Zonnewering

Kunstlaan 20, 1000 Brussel, tel. 02 545 56 00

Nawoord

168

Vanaf haar oprichting in 1990 heeft Embuild Vlaanderen (de voormalige Vlaamse Confederatie Bouw) steeds vastgehouden aan de traditie om elk jaar een visier rapport te schrijven. Aanvankelijk heette dit rapport gewoon 'jaarverslag'. Maar vanaf het begin was het rapport zoveel meer dan een activiteitenverslag. Vanaf 1997 werd het rapport jaar- en studierapport genoemd. En vanaf 2010 kwam de titel visier rapport op de proppen. Deze titel weerspiegelde best de teneur van deze rapporten: een visie ontwikkelen op een actueel thema dat van belang was voor de bouw.

Gedurende al die jaren zijn in die rapporten de meest diverse segmenten van de bouw aan bod gekomen. De woningbouw is al vaker als thema naar voor gekomen. Maar in 2003 zoomde het visier rapport specifiek in op de niet-woongebouwen. In 1996, op het hoogtepunt van de HST-werken, focuste het visier rapport op de infrastructuursector. In 2004 kaderde het visier rapport deze werken binnen het bredere kader van de mobiliteit. Maar ook de verschillende voltooiings- en afwerkingsberoepen kwamen ter sprake in een apart visier rapport. In het rapport van 2001 stond de waterbouw centraal. Geen enkele niche van de veelzijdige bouwsector bleef op die manier onbesproken.

De visier rapporten hadden ook de ambitie om vooruitziend te zijn. Zo kwam in het visier rapport van 2005 het

duurzaam bouwen al ter sprake. Het ging dan onder meer over compacter en energiezuiniger bouwen. Het jaar daarop trad de eerste EPB-regelgeving in voege. In 2007 bracht het visier rapport de allereerste stadsvernieuwingsgolf in kaart. Het rapport van 2009 legde de fundamenten voor een groene bouw economie met de focus op water, bodem, bouw- en sloopafval, duurzaam ruimtegebruik en energie.

In het visier rapport van 2010 over innovatie kwamen reeds diverse innovatieve ideeën van aannemers aan bod. Vanaf dan bevatten de visier rapporten stelselmatig bijdragen van bedrijfsleiders van bouwbedrijven en andere vertegenwoordigers uit de brede bouwcluster. Die teksten toonden aan dat wat in het visier rapport werd beschreven, effectief door de bouwsector werd gedragen. Met visier rapporten over transformaties en doorbraken werd op de innovatietrend voortgebouwd om uit te monden in het visier rapport van 2019 dat de digitaliseringsgolf in de bouw centraal stelde. Op die manier sloten de visier rapporten steeds nauw aan bij de actualiteit.

Tegelijk liepen doorheen die visier rapporten een aantal rode draden die geregeld terugkeerden: basisbekommernissen waarmee de sector continu werd geconfronteerd. Het tekort aan arbeidskrachten kwam al aan bod in het allereerste jaarrapport. Het thema werd later uitgediept in die zin dat juist de bouw heel wat interessante uitdagingen voor jongeren te bieden heeft. Een ander

"Ik hoop dat wij met deze rapporten die fascinatie ook aan onze lezers hebben kunnen overdragen en op die manier tot een beter imago voor de sector hebben kunnen bijdragen."

Gerrit De Goignies
Directeur Communicatie
en Vorming

belangrijk thema dat vaker terugkwam, was de betaalbaarheid van wonen en bouwen. Overheidssteun is daarbij belangrijk maar ook een optimale samenwerking tussen de private en de publieke sector. Tenslotte kwamen ook allerlei ruimtelijke beperkingen ter sprake. Op dit vlak beklemtoont Embuild Vlaanderen nu vooral het belang van een meer holistische benadering van bouwontwikkelingen.

Gedurende 33 jaar heb ik aan deze rapporten kunnen schrijven en meeschrijven, onder leiding van directeur-generaal Marc Dillen en met de medewerking van diverse collega's. Op die manier was

ik een eerstelijnsgetuige van wat zich tijdens die periode allemaal in de bouw heeft voorgedaan. Gefascineerd heb ik de almaar snellere veranderingen in de sector kunnen volgen en de verhalen van de aannemers en van al wie nauw bij de bouw betrokken is, kunnen noteren. Ik hoop dat wij met deze rapporten die fascinatie ook aan onze lezers hebben kunnen overdragen en op die manier tot een beter imago voor de sector hebben kunnen bijdragen. Vanaf januari 2023 ga ik met pensioen. Ik wens de sector nog een beloftevolle toekomst toe.

A close-up photograph of a water surface with several bubbles of varying sizes. The water is clear and the bubbles are in sharp focus, creating a textured, shimmering effect. The background is a soft, out-of-focus light blue and white.

Redactie

170

Gerrit De Goignies samen met medewerkers van het team van Embuild Vlaanderen

Met bijzondere dank aan het WTCB

Voor de technische en wetenschappelijke aspecten van de behandelde thema's kunnen aannemers terecht bij het WTCB (www.wtcb.be) en voor technische vragen rechtstreeks op www.wtcb.be/go/ata, ata@wtcb.be of 02 716 42 11

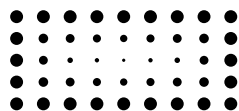
Realisatie

De Witte & Co
Wijerstraat 4
3520 Zonhoven
Tel. 011 39 82 90

Verantwoordelijke uitgever

Marc Dillen
Directeur-generaal van Embuild Vlaanderen
Kunstlaan 20
1000 Brussel
tel. 02 54 55 749

Depotnummer
D/2022/0570/3

Embuid

VLAANDEREN

Met medewerking van

Vlaamse Confederatie Bouw
Lombardstraat 34-42 1000 Brussel
info@vcb.be